

מכלול - יחידת הערכה ומחקר

קרן שלם לפיתוח שירותים לאדם עם
מוגבלות שכלית התפתחותית
ברשויות המקומיות

מינהל המוגבלויות
משרד העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים
חוסן חברתי לישראל

הערכת פיתוח מיזמים חברתיים במועצות האזוריות

חוקרת ראשית: ד"ר עדי לוי-ורד, רכזת מחקר: גב' נגה חן

שותפות: רינת חכים, אתי גפן, ויויאן אזרן, ריבה מוסקל, מיקי כהן, שרון גנות, אנוה רצון

ינואר 2020
תש"פ

מטרות ההערכה

- ◇ ללמוד ולהכיר את הצרכים והיכולות של מועצות אזוריות לפתח מיזמים חברתיים לאנשים עם מש"ה
- ◇ להעריך את מידת ההצלחה והתרומה של המיזמים החברתיים.

המלאים החברתיים שפותחו

◇ מ.א. שומרון
"משתלבים בקהילה"

◇ מ.א. עמק המעיינות
"עמק נגיש"

◇ מ.א. חוף הכרמל
"משתלבים בטבע"

◇ מ.א. חבל מודיעין
תיאטרון קהילתי

◇ מ.א. גלבוע
חוג תיאטרון משלב

◇ מ.א. מנשה
"קהילה בטיול"

◇ מ.א. מטה אשר
שילוב ילדי מש"ה
בחוגי אמנות ומוזיקה

◇ מ.א. זבולון
"חוג שלם" (פרויקט העצמת נוער)

שיטת מחקר ההצרכה

◇ תיעוד תהליך פיתוח המיזמים ע"י ליווי הקרן את המועצות.

◇ ראיונות עם 8 מנהלי המיזמים החברתיים במועצות.

◇ ראיונות עם נציגי מועצות שהתעניינו אך לא פיתחו מיזם

(רואיינו 7 מתוך 11 מועצות).

◇ סקר מקוון למועצות שלא הגיבו לקולות הקוראים

(השיבו 17 מתוך 34 המועצות אליהן נשלח הסקר).

שאלונים למגוון קהלים. ◇

על השאלונים השיבו:

29 מהמשתתפים במיזמים - עם מוגבלות

17 מהמשתתפים במיזמים – ללא מוגבלות

29 בני משפחה של המשתתפים עם מוגבלות

51 מדריכים שליוו את הפעילויות במסגרת המיזמים.

ממצאי ההערכה

א. נקודת המבט של
מנהלי המיזמים
במועצות

סיכום התהליך – מפי מנהלי המילואים

"... הפרויקט ממש השלים לנו את הצרכים... נתן רוח גבית לקהילה. זה מאוד מרגש" (מ.א. מטה אשר)

"... המיזם איפשר לנו לחלום... ברגע שקרן שלם נתנה לנו את האמצעים יכולנו לעשות את זה..." (מ.א. שומרון)

"... ניתן היה לראות את ההתקדמות המשמעותית ממפגש למפגש" (מ.א. חבל מודיעין)

"מסקרן ומעורר שאלות מעמיקות... התוכנית פתחה לי עולם חדש סביב האתגר של פעילות שוויונית לאנשים עם מוגבלויות..." (מ.א. זבולון)

"... הדרך היצירתית הזו עזרה לנו ליצור חוג... יכולנו להיות שותפים (מועצה ומתנ"ס) כולל במשאבים... זה דבר מדהים שצריך לשמר ולחזק" (עמק המעיינות)

"תחילתו של הפרויקט לוותה בחששות לגבי יכולתנו לגייס ולהוציא לפועל את התוכנית. ככל שעבר הזמן היענות התושבים גדלה ... הקבוצה התגבשה והיה שיח משותף" (מ.א. חוף הכרמל)

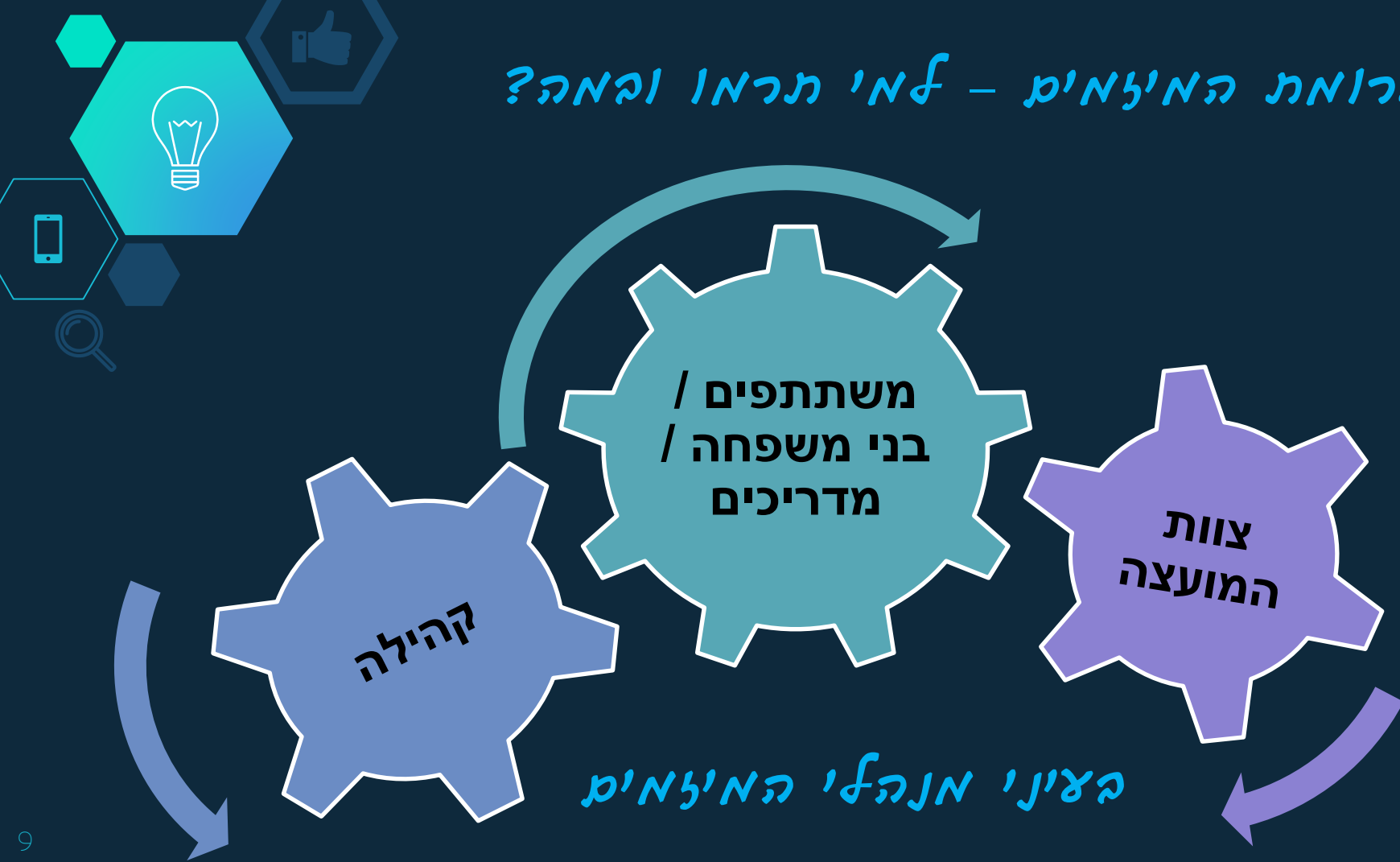

"הרגשתי שזה העצים את המשתתפים וקיבלנו פידבקים חיוביים מהמשתתפים והמשפחות... היה חיבור בין תרבותי ושילוב אנשים בקהילה ובעלי הצרכים המיוחדים" (מ.א. גלבוע)

"... גילינו כמה מדהים הקהילה בחברה הערבית התגבשה סביב הטיולים המשותפים וכמה חשוב זה היה. הקיבוץ ממש מוכן לאמץ אותם. אנחנו רוצים שגם המשפחות וגם בעלי הצרכים המיוחדים ירגישו חופשי במרחב" (מ.א. מנשה)

תכונות האמצעים – לא תכנון ומה?

תרומה בהיבט של השילוב

השילוב העצים את המשתתפים ואת המתנדבים

השילוב הפחית את החשש של אנשים עם צרכים מיוחדים ומשפחותיהם להימצא במרחב הציבורי

השילוב הביא להעלאת המודעות לאוכלוסייה עם מוגבלות והפחתת הסטיגמה

תרומה למשתתפים ולקהילה

העצמה אישית ופיתוח תחושת מסוגלות

יצירת קשרים בינאישיים ושילוב בקהילה

הגברת המודעות בקרב האוכלוסייה

פעילות
מנהלי המילואים

תרומה לצוות המועצה

הגברת השיח, העלאת הנושא לסדר היום

קידום ומיצוב המועצה ומחלקת הרווחה

יצירת שיתופי פעולה חדשים

העלאת מוטיבציה להמשך עשייה עבור אוכ' זו

**"... פתאום כשכל הקהילה
התאספה האנשים עם הצרכים
מיוחדים הרגישו שבזכותם הכול
קורה והרגשתי שממש יחסי
הכוחות התהפכו בפעילויות,
או התאזנו"**

איזו משאבים נדרשו לסוכת פיתוח המילואים?

קידום ופרסום המיזם

עבודה מערכתית של
נותני השירותים
ברשות

משאבים תקציביים
ומשאבי כוח אדם

מקום פעילות קבוע
עם ציוד מתאים

הנגשת מרחבים
ציבוריים לבעלי
מוגבלויות

חיבור בין מגזרים
שונים ליצירת קהילה
שבה כל אדם יכול
להשתלב

**כיצד הקול הקורא של
קרן שלם היווה גורם
מאיץ/מעודד לפיתוח
המיזמים?**

**התמיכה
התקציבית
אפשרה להוציא
לפועל מענים
חברתיים חדשים**

**הוביל להפקת
אירועים קהילתיים
להעלאת המודעות
למוגבלויות**

**הוביל לשיתופי
פעולה וחשיבה
משותפת
בתוך המועצה**

**העלה את
נושא השילוב
לסדר היום
של המועצות**

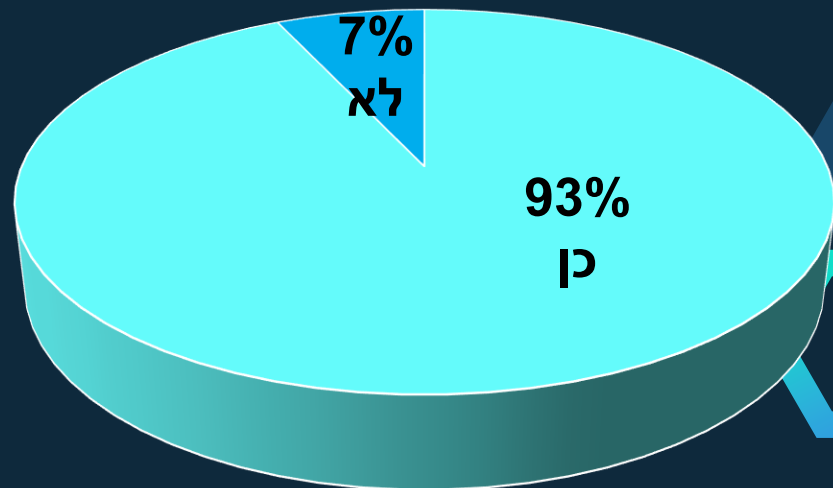
**עורר מוטיבציה
לפיתוח שירותים
נוספים עבור אוכלוסיות
אחרות (כגון
הגיל השלישי)**

ב. נקודת המבט של המשתתפים במיזמים

האם אתה חושב שכדאי לעזור אנשים לבוא לפצילות הלז?

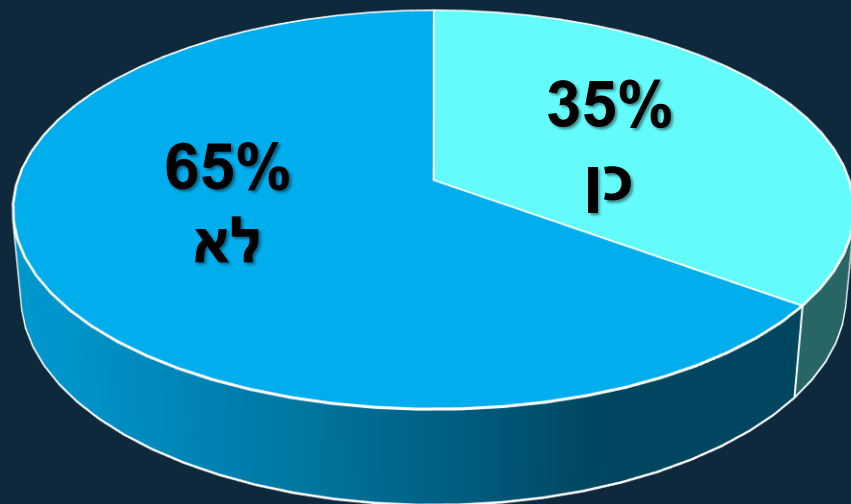
תשובות המשתתפים עם מוגבלות

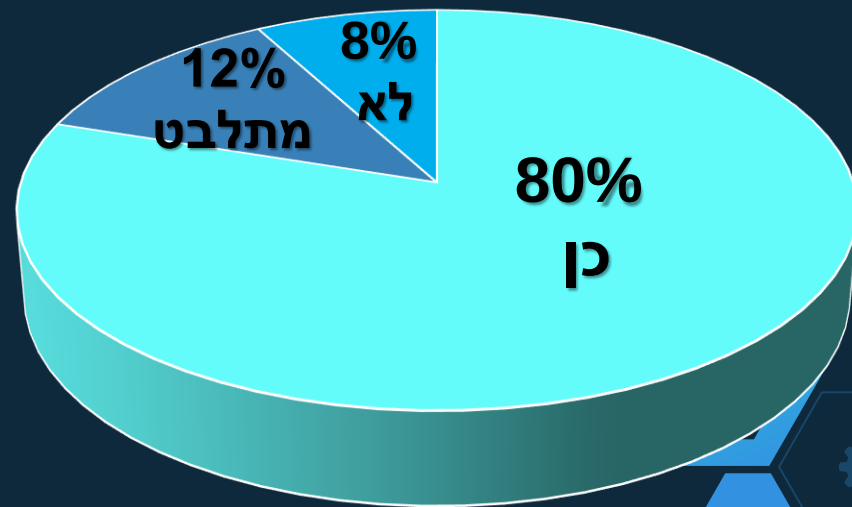
"משפר את ההרגשה להגיע למקומות
שלא חשבתי להגיע אליהם"
"אוהב את החונכים, החבר'ה, שינוי
אווירה, משהו! חגיגה רק בשבילנו"
"נותן להרגיש שווה בין שווים"
"היה לי נעים, כיף להכיר אנשים,
גאווה למשפחה!"

האם אתם מעדיף פעילות המעלה אנשים עם וללא מובילות?

תשובות המשתתפים ללא מובילות

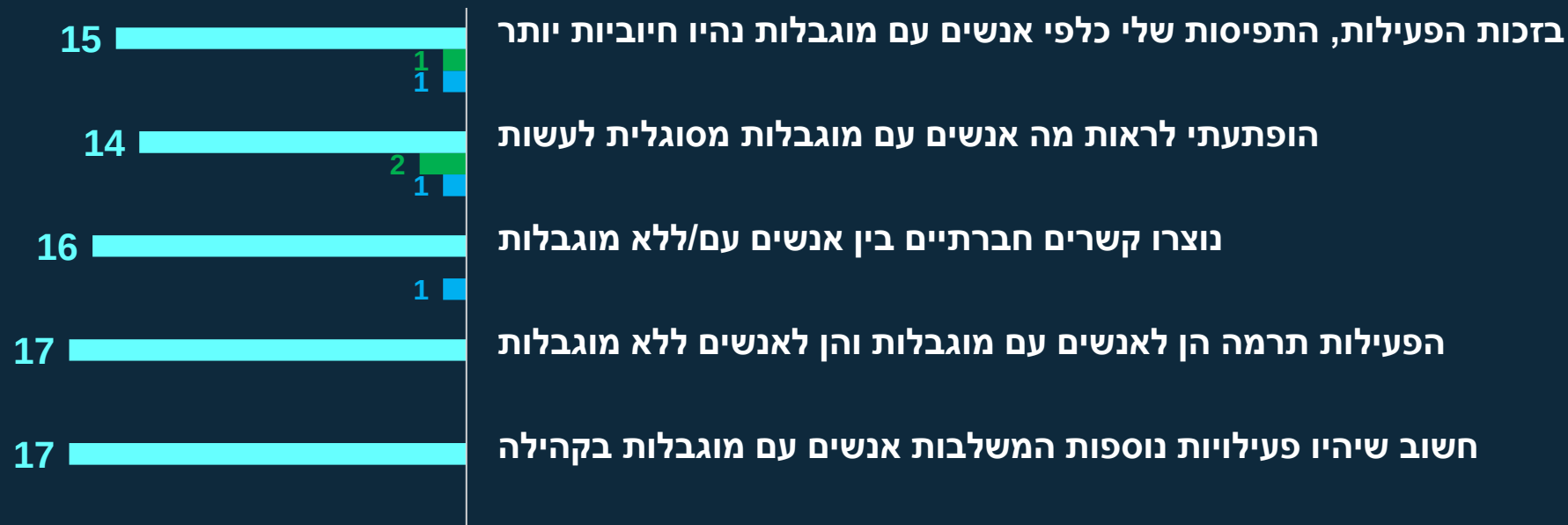

תשובות המשתתפים עם מובילות

אולם, המשתתפים לא המומללות ראו ערך רב בשימוש:

■ לא מסכים / מסכים במידה מועטה ■ מסכים במידה בינונית ■ מסכים במידה רבה

"הופתעתי לראות את השילוב
של המוגבלים, ללא הרגשת
נחיתות, שמחים ומשתתפים"

"נוצרו חיבורים שלא יכלו
להתקיים בזמן ובמקום אחר"

"שילוב הנכים בטיולים
בטבע היה מהנה מאוד וכיף
לראותם מאושרים"

"כשישבנו במעגל... ודיברנו
ושרנו היה חשוב ומהנה"

**ג. נקודת המבט
של בני המשפחה
(של משתתפים עם מוגבלות)**

שביעות הרצון על בני המשפחה מהחלטה

■ לא מסכים / מסכים במידה מועטה ■ מסכים במידה בינונית ■ מסכים במידה רבה

הפעילות היתה מוצלחת וענתה על הציפיות

הפעילות סיפקה צרכים שבני/בתי לא מקבלת/ת במסגרות אחרות

נוצר בבית שיח על הפעילות גם מעבר לזמן הפעילות

הפעילות תרמה גם ליתר בני המשפחה

אשמח לפרוייקטים נוספים מהסוג הזה

ד. נקודת המבט של המדריכים/מלווים בפעילויות

מהי קצ'ניק הייחודיות של האילוס?

"מתן תחושת **מסוגלות** לאנשים עם צרכים מיוחדים"

"מקום **להביע** את עצמם להנות ולתת להם מודל לחיקוי"

"בהנאה ובחברתיות - ... בפעילות הם **מתפתחים** פיזית, נפשית וחברתית"

"הפעילות עוזרת להם לרכוש **כלים** וגורמת להם **לחיך** ולשמוח על ידי **עשייה**"

"שילוב יפיפה של כושר, **קבלת השונה**, **הכלה** ותחושה של חלק ממשוה גדול יותר"

"אין הבדל בין ילדים מיוחדים/עם קשיים לבין החונכים. כולם **שמחים** תמיד להיות שם"

"המיזם **מחבר** את הילדים המוגבלים **לחברה**... הם מאוד אוהבים את הפעילויות ובסוף לא רוצים ללכת"

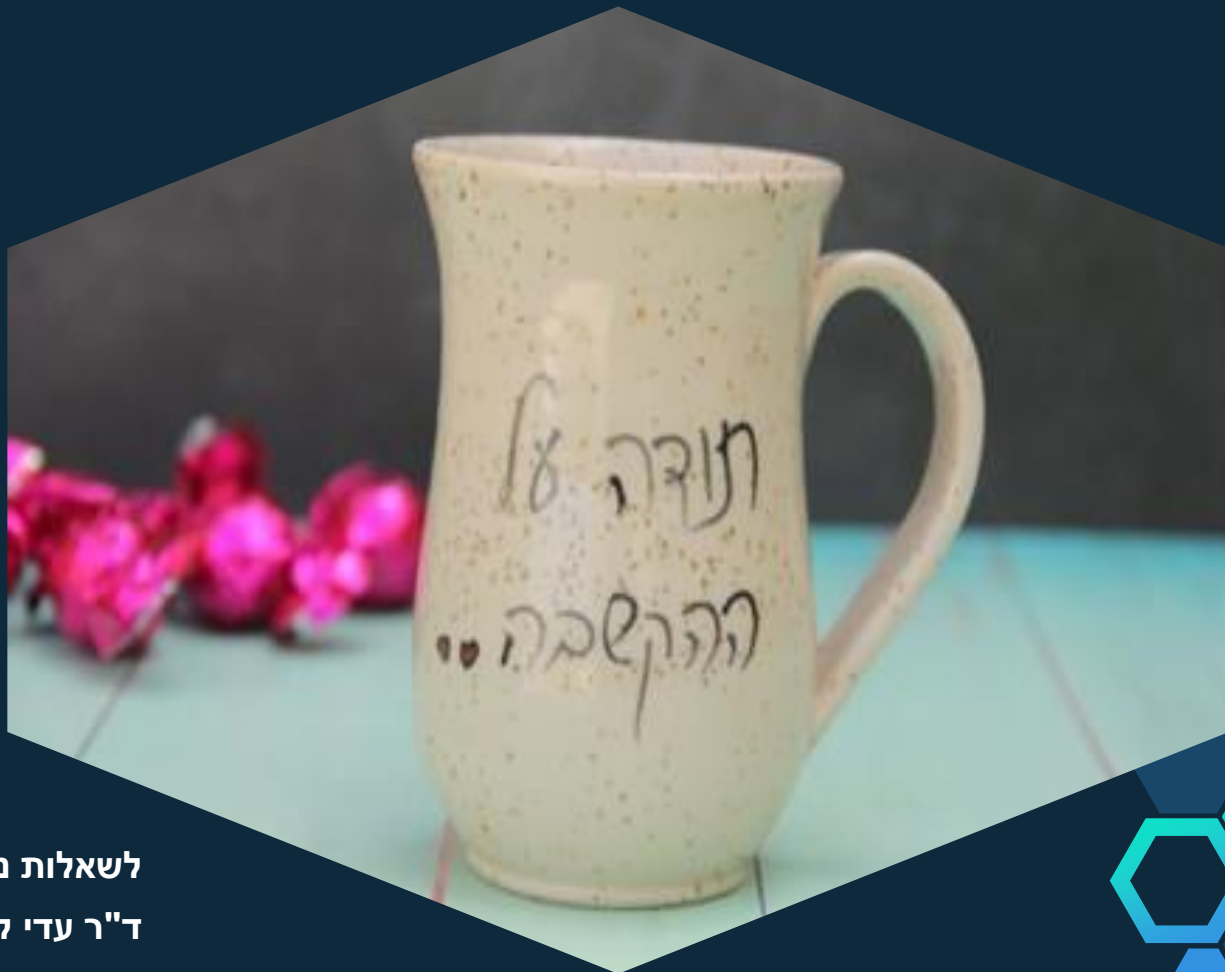
"הייחודיות ... היא **המשפחתיות**, **האהבה והשמחה** של החניכים!"

מהי תרומתו של המילט (בעיני המדריכים)?

'מכלול'
יחידת הערכה ומדידה
קרן שלם

לשאלות ניתן לפנות ל-
ד"ר עדי לוי-ורד: adilevy77@gmail.com

